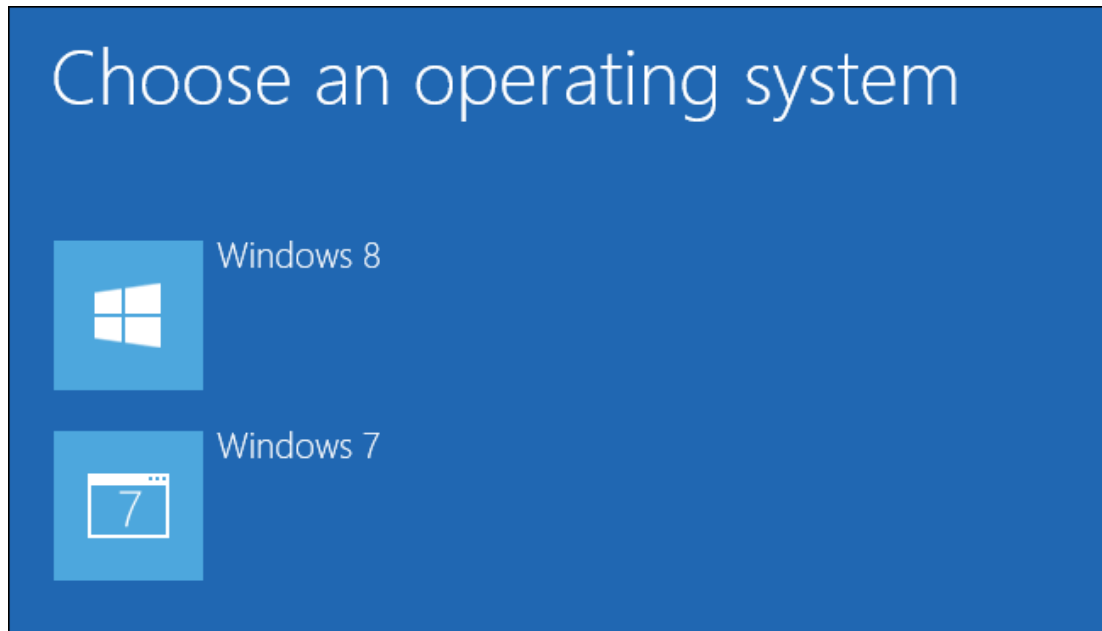

DUAL BOOT

Увод

Већина рачунара долази са једним оперативним системом, али је могуће имате више оперативних система инсталираних на једном рачунару. Имати инсталирана два оперативна система и бирати између њих приликом бутовања, назива се dual booting.

Google и Microsoft су прекинули Intel-ове планове за dual boot Windows и Android рачунара, али можете инсталирати Windows 8.1 заједно са Windows 7, имати и Linux и Windows на истом рачунару, или инсталирати Windows или Linux заједно са Mac OS X.

Како dual boot ради

Обично је оперативни систем вашег рачунара инсталиран на хард диску. Када укључите рачунар, BIOS учитава boot loader са хард диска и онда boot loader бутује инсталирани оперативни систем.

Не постоји граница за број оперативних система које можете инсталирати, нисте ограничени само на једном. Такође, можете убацити додатни хард диск на рачунањр и инсталирати оперативни систем на њега, бирате са којег хард диска се бутује унутар

BIOS-a или boot менија. Такође, систем се може бутовати на USB уређај – са екстерног медија за складиштење података.

Чак иако имате један хард диск, можете имати више оперативних система на том хард диску. Партиционисањем диска у неколико различитих партиција, можете једну партицију наменити за један оперативни систем и другу за други оперативни систем, тако што диск делите (у стварности, многи оперативни системи користе више партиција. Поента је та део диска посвећујете једном оперативном систему а део диска другом).

Када инсталирате дистрибуцију Linux-a, обично инсталира Grub boot loader. Grub дозвољава избор оперативног система којег желите да бутујете. Windows такође има свој boot loader који може да се користи за избор између различитих верзија Windows-a уколико имате инсталираних више од један.

Зашто радити dual boot

Различити оперативни системи имају различите примене и предности. Имати више од једног оперативног система инсталираног вам дозвољава да брзо прелазите између та два система и користите алате који су вам у том тренутку неопходни. Такође олакшава посао у експериментисању са различитим оперативним системима.

На пример, можете имати инсталиран Linux и Windows, где Linux користите за развојни посао а бутујете у Windows када треба да користите Windows-ов софтвер или за играње видео игара. Уколико вам се допада Windows 7 али желите да испробате Windows 8.1, можете да инсталирате Windows 8.1 заједно са Windows 7. Уколико користите Mac, можете имати Windows инсталиран заједно са Mac OS X и да га бутујете када вам је неопходан Windows-ов софтвер.

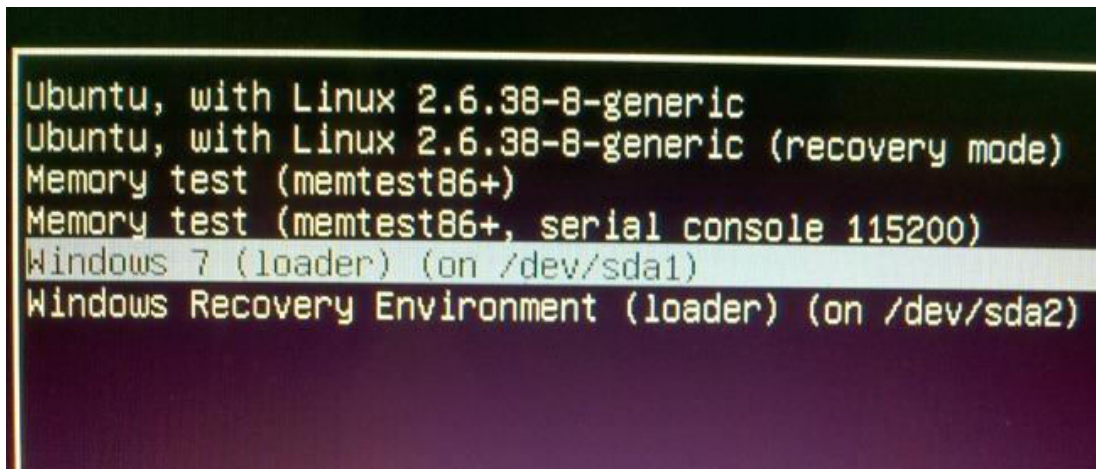
Можете користити виртуелну машину уместо постављања dual boot система, али dual boot систем вам омогућава да користите оба оперативна система на вашем хардверу у пуној брзини, а виртуелна машина прилично заостаје када је у питању 3D графика. Мана је што можете, у исто време, радити само на једном рачунару.

Прелазак између оперативних система

Уколико се сваки оперативни систем инсталира на одвојени диск, у ствари можете да се пребацујете између система селекујући другачији диск као уређај за бутовање сваки пут када бутујете. Ово је незгодно и вероватно ћете имати два оперативна система инсталирана на исти диск, и тада на сцену ступа boot менаџер.

Пребаците се на други оперативни систем тако што ћете рестартовати рачунар и изабрати инсталирани оперативни систем који желите да користите. Уколико имате

више оперативних система инсталираних, требало би да видите мени када укључите рачунар. Овај мени је обично постављен када инсталирате додатни систем на рачунар, тако да га нећете видети уколико имате инсталиран само Windows или само Linux.

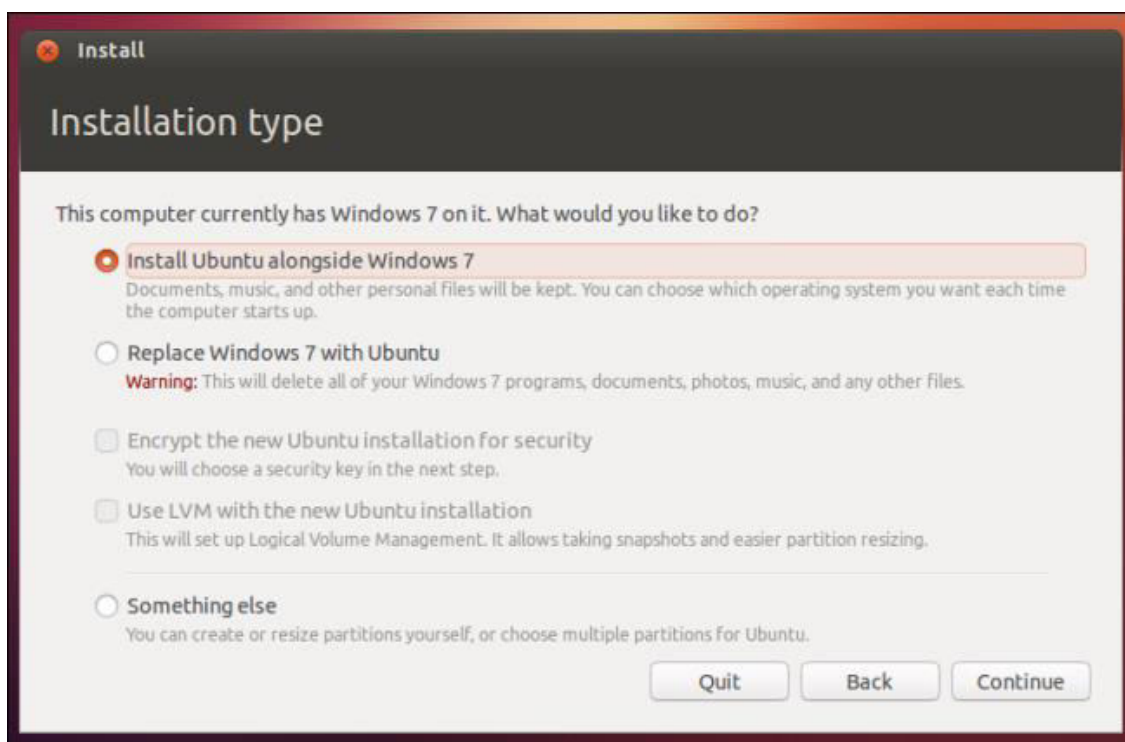
Постављање dual boot система

Постављање dual boot система је прилично једноставно. Ово је кратак преглед ствари које треба очекивати:

- **Dual boot за Windows и Linux:** Инсталирајте Windows прво уколико ни један систем није инсталиран на вашем рачунару. Направите Linux инсталациони медијум, бутујте у Linux инсталатер и изаберите опцију за инсталацију Linux-а заједно са Windows-ом.
- **Dual boot Windows и други Windows:** Смањите тренутну Windows партицију од унутар Windows-а и направите нову партицију за другу верзију Windows-а. Бутујте унутар инсталатера другог Windows-а и изаберите партицију коју сте направили.
- **Dual boot Mac OS X и Windows:** Boot Camp програм унутар Mac OS X-а омогућава вам да лагано направите dual boot.

- **Dual boot Linux и други Linux:** Требало би да dual boot-ујете две Linux дистрибуције тако што инсталирате прво једну а затим другу дистрибуцију. Изаберите инсталацију новог Linux система заједно са старим Linux системом. Смањите старе Linux партиције у инсталатеру и направите нове да би направили места уколико инсталатер то не уради аутоматски.
- **Dual boot Mac OS X и Linux:** Boot Camp не дозвољава постављање dual boot Linux система тако да се овде мора урадити више ствари ручно.

- **Неутрални MBR (Master Boot Record):** Алтернатива складиштења GRUB-а (GNU Boot Loader) у MBR држи Windows-ов или други генерички boot код у MBR-у, а инсталирање GRUB-а или другог boot loader-а у примарну партицију која није Windows одржава MBR неутралним. Избор оперативног система у тренутку бутовања зависи од конфигурације boot loader-а унутар било које примарне партиције која има заставицу „активан“ постављену на приступном делу партиционе табеле, који може бити boot loader DOS-а, OS/2, eComStation-а, Blue Lion-а и/или BSD-а, заједно са Linux-ом и/или Windows-ом.

Са boot заставицом постављеном на Windows-овој примарној партицији, Windows Boot Manager може да се користи за „ланчано покретање (енгл. Chainload – мењање програма који се тренутно извршава новим програмом)“ другог инсталираног boot loader-а користећи програм као што је EasyBCD. То

значи да ће boot менаџер активне партиције прво питати корисника за избор оперативног система ког жели да бутује, онда га читава уколико је неопходно, као што је то GRUB, чак иако је boot loader инсталиран на логичку партицију, онда ће GRUB учитати Linux кернел нормално као да је GRUB инсталиран на MBR.